

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ПІВДЕННЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

16.10.2024 р.

Одеса

№ 65/95-рп/к

Про відмову
в розгляді справи

Адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання відділу досліджень і розслідувань в Миколаївській області від 16.10.2024 № 65-03/210-П та відповідні матеріали заяви товариства з додатковою відповідальністю «Миколаївське спеціалізоване управління № 28» без дати та номера (вх. № 65-01/27-АМ від 12.08.2024),

ВСТАНОВИЛА:

1. Предмет розгляду

- (1) Дії міського комунального підприємства «Миколаївводоканал», наведені в заяві товариства з додатковою відповідальністю «Миколаївське спеціалізоване управління № 28» без дати та номера (вх. № 65-01/27-АМ від 12.08.2024) (далі - Заява).

2. Заявник

- (2) Товариство з додатковою відповідальністю «Миколаївське спеціалізоване управління № 28» (далі – ТДВ «Миколаївське спеціалізоване управління № 28», Заявник) (ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація з обмеженим доступом»; місцезнаходження: «Інформація з обмеженим доступом»).

3. Відповідач

- (3) Міське комунальне підприємство «Миколаївводоканал» (далі – МКП «Миколаївводоканал») (ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація з обмеженим доступом»; місцезнаходження: «Інформація з обмеженим доступом»).
- (4) МКП «Миколаївводоканал» є юридичною особою та здійснює свою діяльність на підставі Статуту (нова редакція), затвердженого рішенням Миколаївської міської ради від 30.05.2023 № 19/36.
- (5) Предметом діяльності МКП «Миколаївводоканал» є надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (6) Отже, МКП «Миколаївводоканал» є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

4. Процесуальні дії

- (7) У зв'язку із розглядом Заяви, з метою забезпечення виконання завдань, покладених на Південне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі –

Відділення), керуючись статтями 3, 7, 17, 22 та 22¹ Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктами 3, 8 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, Відділенням на адресу ТДВ «Миколаївське спеціалізоване управління № 28» направлено лист від 16.08.2024 № 65-02/2767є про залишення заяви без руху, на який листом від 22.08.2024 № 22/08 (вх. № 65-01/2410 від 26.08.2024) надано інформацію; на адресу МКП «Миколаївводоканал» - вимогу від 14.08.2024 № 65-02/2721є про надання інформації, на яку листом від 29.08.2024 № 2275/36 (вх. № 65-01/2547 від 04.09.2024) надано інформацію (пояснення та копії документів); на адресу Миколаївської міської ради – вимогу від 10.09.2024 № 65-02/3124є про надання інформації, на яку листом від 26.09.2024 № 16773/02.02.01-40/08/8/24 (вх. № 65-01/2850 від 07.10.2024) надано інформацію (пояснення та копії документів).

5. Обставини, викладені в Заяві

- (8) Заявник повідомив, зокрема, такі обставини.
- (9) ТДВ «Миколаївське спеціалізоване управління № 28» підключено до системи централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на підставі договору від 06.06.2023 № ЦВ/150/23.
- (10) Починаючи з 28.07.2024 МКП «Миколаївводоканал», в черговий раз користуючись своїм монопольним становищем на ринку централізованого водопостачання в місті Миколаєві, безпідставно відключило ТДВ «Миколаївське спеціалізоване управління № 28» від водопостачання.
- (11) Заявник підключений до водогону по вулиці Китобіїв у м. Миколаєві, в той же час, представники МКП «Миколаївводоканал» стверджують, що причиною відключення був прорив водогону на іншій вулиці, вимагаючи від ТДВ «Миколаївське спеціалізоване управління № 28» за власні кошти ремонтувати цей водогін.
- (12) З метою подальшого здійснення господарської діяльності, забезпечення вчасного виконання партнерських угод Заявник вимушений був за власні кошти провести ремонт цієї ділянки водогону для найшвидшого відновлення водопостачання.
- (13) Отже, ТДВ «Миколаївське спеціалізоване управління № 28» вважає, що дії МКП «Миколаївводоканал», що полягають у безпідставному відключенні Заявника від водопостачання, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (15) Тому Заявник просить перевірити факти, викладені в Заяві, встановити порушення Закону України «Про захист економічної конкуренції» та зобов'язати його припинити, притягнути МКП «Миколаївводоканал» до відповідальності і накласти на нього штраф відповідно до вимог законодавства.

6. Установлені обставини

6.1. Щодо становища МКП «Миколаївводоканал» на ринку.

- (16) Відділення в межах розгляду Заяви дослідило становище МКП «Миколаївводоканал» на ринку послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та встановило таке.

- (17) Порядок визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єкта господарювання на ринку встановлений Методикою визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженою розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика).
- (18) Пунктом 2.2 Методики передбачено, що етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення, передбачені пунктом 2.1 Методики, можуть змінюватися залежно від фактичних обставин, зокрема особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.

Визначення об'єкта аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища на ринку

- (19) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

Суб'єкт господарювання

- (20) Згідно з пунктом 3.4 Методики визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом установаження переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють), споживає(ють), використовує(ють) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).
- (21) Об'єктом аналізу є МКП «Миколаївводоканал» – суб'єкт господарювання, який здійснює діяльність на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

- (22) Об'єктом аналізу є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище.

Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання.

- (23) Відповідно до пункту 4.1 Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (24) Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище МКП «Миколаївводоканал», є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (25) Відповідно до пункту 4.2. Методики визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

Споживчі характеристики

- (26) Відповідно до підпункту 4.2.1 пункту 4.2. Методики споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками, ступенем новизни товару.
- (27) Згідно з пунктом 5 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» житлово - комунальні послуги – це результат господарської діяльності, спрямованої

на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.

- (28) Відповідно до пункту 2 частини першої статті 5 цього Закону послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення віднесено до комунальних послуг.
- (29) У відповідності до частини першої статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання (до 07.08.2023 Закон України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення»):
- централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води;
 - централізоване водовідведення - господарська діяльність із відведення та очищення стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.
- (30) Основною споживчою властивістю послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є їх надання суб'єктами господарювання, які мають діючі водопровідно-каналізаційні мережі, що їм належать або ними використовуються (експлуатуються).

Умови споживання

- (31) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у відповідності до норм діючого законодавства України надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуг відповідно до статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».
- (32) Таким чином, головною умовою споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є укладання договорів між виконавцем та споживачем послуг.

Умови реалізації

- (33) Згідно з пунктом 28 частини першої статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» господарська діяльність з надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення підлягає ліцензуванню.
- (34) Послуги з централізованого водопостачання та водовідведення надаються МКП «Миколаївводоканал» на підставі ліцензії серії АГ № 500065, виданої згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг від 18.05.2012 №184 «Про видачу ліцензії з централізованого водопостачання та водовідведення МКП «Миколаївводоканал».
- (35) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються із застосуванням певних інженерних мереж та згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії» віднесені до сфери діяльності суб'єктів природної монополії.
- (36) МКП «Миколаївводоканал», здійснюючи діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, є суб'єктом природної монополії та віднесено до Зведеного переліку природних монополій, розміщеного на офіційному сайті Антимонопольного комітету України <https://www.amcu.gov.ua> станом на 31.08.2024.

Ціна

- (37) Відповідно до частини першої статті 191 Господарського кодексу України державні регульовані ціни запроваджуються Кабінетом Міністрів України, органами виконавчої влади, державними колегіальними органами та органами місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень у встановленому законодавством порядку.
- (38) Частиною першою статті 10 Закону України «Про ціни і ціноутворення» визначено, що суб'єкти господарювання під час провадження господарської діяльності використовують вільні ціни та державні регульовані ціни.

- (39) Частиною першою статті 10 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, що ціни (тарифи) на житлово-комунальні послуги встановлюються за домовленістю сторін, крім випадків, коли відповідно до закону ціни (тарифи) є регульованими. У такому разі ціни (тарифи) встановлюються уповноваженими законом державними органами або органами місцевого самоврядування відповідно до закону.
- (40) З 01.01.2022 набрали чинності тарифи, встановлені для МКП «Миколаївводоканал» постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.12.2021 № 2876 «Про встановлення тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення Міському комунальному підприємству «Миколаївводоканал»: на централізоване водопостачання - 14,61 грн за 1 куб. м (без податку на додану вартість); на централізоване водовідведення - 13,76 грн за 1 куб. м (без податку на додану вартість).
- (41) Отже, кінцеві споживачі послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення не мають можливості впливу на ціну послуг, у тому числі під час врегулювання договірних відносин на послуги, оскільки тарифи на ці послуги затверджує орган державного регулювання у сфері комунальних послуг.
- (42) Таким чином, послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються МКП «Миколаївводоканал» на платній основі, а отже є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище МКП «Миколаївводоканал».
- Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)**
- (43) Відповідно до статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання (до 07.08.2023 Закон України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення»):
- підприємство питного водопостачання - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів централізованого питного водопостачання, забезпечує населення питною водою за допомогою пунктів розливу (в тому числі пересувних), застосування установок (пристроїв) підготовки питної води та/або виробництво фасованої питної води;
 - підприємство централізованого водовідведення - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів/систем централізованого водовідведення;
 - споживач питної води - юридична або фізична особа, яка використовує питну воду для забезпечення питних фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових та господарських потреб.
- (44) Виробником (виконавцем) послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є МКП «Миколаївводоканал».
- (45) Споживачами послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримувати від МКП «Миколаївводоканал» послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- Визначення товарних меж ринку.**
- (46) Відповідно до пункту 1.3. Методики:
- товар – це будь – який предмет господарського обороту, в тому числі продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права (зокрема цінні папери).
 - товарні межі ринку - товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.
- (47) Відповідно до пунктів 5.1-5.3 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (48) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:

- подібність призначення, споживчих властивостей,
 - умов використання тощо;
 - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
 - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - відсутність суттєвої різниці в цінах; взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (49) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (50) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.
- (51) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення за споживчими властивостями, умовами користування, технічними характеристиками тощо не мають товарів-замінників.
- (52) Споживач може отримати вказані послуги лише у суб'єкта господарювання, який надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на визначеній території, де обслуговуються водопровідно-каналізаційні мережі.
- (53) Оскільки послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є послугами, які не мають замінників, відтак у споживачів цих послуг відсутня альтернатива
- (54) Отже, товарними межами ринку є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Визначення територіальних (географічних) меж ринків

- (55) Відповідно до пункту 1.3. Методики територіальні (географічні) межі ринку - територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої за звичайних умов споживач може легко задовольнити свій попит на певний товар і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.
- (56) Згідно з пунктом 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установаження мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (57) Положеннями пункту 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 № 307 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (далі – Ліцензійні умови), визначено таку термінологію:
- система централізованого водопостачання - комплекс об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води споживачам;
 - система централізованого водовідведення (каналізація) - комплекс об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом відведення та очищення стічної води населених пунктів;
 - місце провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним

технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку);
 - місце провадження господарської діяльності з централізованого водовідведення - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із відведення та очищення стічної води за допомогою комплексу об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку).

- (58) З урахуванням зазначеного, характерною особливістю послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання даних послуг є наявність діючих систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (59) Особливістю послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є їх отримання безпосередньо у суб'єкта господарювання, який провадить цю діяльність за місцем знаходження діючих водопостачальних та каналізаційних мереж.
- (60) МКП «Миколаївводоканал» надавалися/надаються послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території міста Миколаєва, де розташовані діючі водопровідно-каналізаційні мережі, які йому належать або ним використовуються (експлуатуються).
- (61) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є територія міста Миколаєва, де розташовані діючі водопровідно-каналізаційні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) МКП «Миколаївводоканал».

Часові межі ринку

- (62) Відповідно до пункту 1.3. Методики часові межі ринку - час стабільності ринку, тобто період, протягом якого структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому істотно не змінюються.
- (63) Відповідно до пункту 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (64) Виходячи із положень статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» пропозиція та попит на відповідні товари мають існувати протягом певного часу.
- (65) Протягом 2023 року та січня – вересня 2024 року МКП «Миколаївводоканал» надавало послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення відповідно до укладених договорів, які є діючими. Відповідно до положень договорів, укладених зі споживачами, договір укладається строком на один рік; якщо за один місяць до закінчення зазначеного строку жодна із сторін не повідомить письмово іншу сторону про відмову від договору, договір вважається продовженим на один рік.
- (66) МКП «Миколаївводоканал» залишалось єдиним надавачем послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних (географічних) межах міста Миколаєва, де розташовані діючі водопровідно-каналізаційні мережі, які йому належать або ним використовуються (експлуатуються).
- (67) Таким чином, протягом 2023 року та січня – вересня 2024 року сукупність товарно - грошових відносин між МКП «Миколаївводоканал» та споживачами послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території міста Миколаєва не зазнала істотних змін.
- (68) У зв'язку з викладеним, часовими межами даного ринку визначено 2023 рік та січень - вересень 2024 року.

Визначення потенційних конкурентів

- (69) Відповідно до пункту 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання:
- які мають матеріально — технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості;
 - які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку;
 - нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (70) Зважаючи на специфіку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та їх технологічну особливість, надання зазначених послуг можливе лише при наявності спеціального обладнання для організації надання цих послуг, отримання дозволу на спеціальне водокористування та ліцензії на провадження господарської діяльності з надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (71) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (72) Відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про житлово – комунальні послуги» виконавцями комунальних послуг, зокрема, послуги з централізованого водопостачання є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання; послуги з централізованого водовідведення – суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водовідведення.
- (73) Отже, внаслідок технологічних особливостей послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також враховуючи те, що ринок централізованого водопостачання та централізованого водовідведення знаходиться в стані природної монополії, конкуренція на ньому відсутня.
- (74) З огляду на зазначене, у МКП «Миколаївводоканал» протягом 2023 року та січня-вересня 2024 року відсутні конкуренти на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території міста Миколаєва, де розташовані діючі водопровідно-каналізаційні мережі, які йому належать або використовуються (експлуатуються).

Визначення бар'єрів вступу на ринок

- (75) Згідно з пунктом 9.2 Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (76) Отже, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є: економічні обмеження, пов'язані з необхідністю залучення значних коштів для придбання відповідного обладнання для організації надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також наявність власних або орендованих мереж, необхідність отримання ліцензії на надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, отримання спеціального дозволу на водокористування тощо.

Встановлення ознак монопольного (домінуючого) становища

- (77) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
- на цьому ринку в нього немає жодного конкурента;
 - не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пілг чи інших обставин.
- (78) Суб'єкти господарювання не зазнають значної конкуренції, якщо завдяки своїй ринковій владі мають здатність не допускати, усувати чи обмежувати конкуренцію, зокрема обмежувати конкурентоспроможність інших суб'єктів господарювання, або ущемлювати інтереси інших суб'єктів господарювання чи споживачів (пункт 10.3 Методики).
- (79) З урахуванням пункту 10.3 Методики здатність МКП «Миколаївводоканал», яке є єдиним надавачем послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території міста Миколаєва, диктувати свої умови при продажу товару є ознакою ринкової влади.
- (80) Ураховуючи викладене вище, становище МКП «Миколаївводоканал» протягом 2023 року та січня-вересня 2024 року на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах міста Миколаєва, де розташовані діючі водопровідно-каналізаційні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) МКП «Миколаївводоканал», є таким, що має ознаки монопольного (домінуючого) з часткою 100 %, оскільки МКП «Миколаївводоканал» не мало жодного конкурента на цьому ринку.

6.2. Щодо зловживання МКП «Миколаївводоканал» монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

- (81) Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку.
- (82) Згідно з частиною першою статті 13 цього Закону зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (83) За результатами аналізу нормативно-правової бази, що регулює правовідносини у сфері користування системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також інформації, отриманої в ході розгляду Заяви від Заявника, Відповідача та органу місцевого самоврядування – Миколаївської міської ради, встановлено, зокрема, таке.
- (84) ТДВ «Миколаївське спеціалізоване управління № 28» підключено до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та отримує відповідні послуги на підставі укладеного з МКП «Миколаївводоканал» договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення від 06.06.2023 № ЦВ/150/23. Окремого договору на обслуговування мереж споживача з МКП «Миколаївводоканал» не укладалось.
- (85) 29.07.2024, у зв'язку з витоком на водопровідній мережі в районі вулиці 12 Поздовжня, 51, МКП «Миколаївводоканал» проведено відключення аварійної вуличної мережі від водогону

по вулиці Космонавтів. Заявник приєднаний до водомережі по вулиці Китобоїв, яка, в свою чергу, приєднана до водомережі по вулиці 12 Поздовжня.

- (86) 31.07.2024 водопостачання за адресою Заявника відновлено. МКП «Миколаївводоканал» не приймало участі в проведенні робіт по відновленню водопровідної мережі по вулиці 12 Поздовжня, ремонтні роботи здійснені за рахунок споживачів, що підключені до даної мережі.
- (87) Водопровід діаметром 150 мм по вулиці 12 Поздовжня від вулиці Космонавтів до вулиці Новозаводської на балансі МКП «Миколаївводоканал» не обліковується. МКП «Миколаївводоканал» невідомо хто саме будував дану мережу та кому вона належала, в комунальну власність мережа не передавалася. МКП «Миколаївводоканал» дану мережу не обслуговує, ремонтні роботи на ній не проводить, керуючись пунктом 1 розділу II Правил користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190 «Про затвердження Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України».
- (88) За інформацією, отриманою від Миколаївської міської ради листом від 26.09.2024 № 16773/02.02.01-40/08/8/24 (вх. № 65-01/2850 від 07.10.2024), водопровідна мережа - водопровід діаметром 150 мм по вулиці 12 Поздовжня від вулиці Космонавтів до вулиці Новозаводської у м. Миколаєві не є безхазяйною, а перебуває у спільній власності підприємств, що розташовані по вулиці 12 Поздовжня від вулиці Космонавтів до вулиці Новозаводської, та постійно ремонтується і обслуговується цими підприємствами. Інформація про перелік таких підприємств зазначена в колективному зверненні від ТДВ «Миколаївське спеціалізоване управління № 28» до голови адміністрації Інгульського району Миколаївської міської ради, в якому зазначено, що вони готові в подальшому відмовитись від даної мережі водопостачання та просять, у зв'язку з цим, прийняти її в комунальну власність територіальної громади міста Миколаєва з подальшою передачею на баланс МКП «Миколаївводоканал» для обслуговування (копію колективного звернення надано Відділенню).
- (89) Із змісту вказаного колективного звернення вбачається, що суб'єкти господарювання, а саме: ТДВ «Миколаївське спеціалізоване управління № 28», ТОВ «Компанія «Аполлон», ТОВ «Трейд Полтава», ТОВ «Заграва», ПП «Техснабжение», ПП Стемковский К.В., ФОП Макаров І.М., ТОВ МП «Єдність», ТОВ «Бізнес Інвест Груп», ФОП Сулова С.Б., ТОВ «Авто-Д.О.Н.», ФОП Єрьомін А.О., ФОП Руденко В.В., ТОВ «МТТ», ТОВ «Спецмонтаж-257», ПП «Бланко М», ТОВ «Кітон», ФОП Автенюк Г.П., повідомляють, що водопровідна мережа, яка проходить по вулиці 12 Поздовжня від вулиці Космонавтів до вулиці Новозаводської, перебуває у їх спільній власності, постійно ремонтується і обслуговується ними. В подальшому вказані юридичні особи та фізичні особи-підприємці відмовляються від даної мережі водопостачання та просять, у зв'язку з цим, прийняти її в комунальну власність територіальної громади міста Миколаєва з подальшою передачею на баланс МКП «Миколаївводоканал» для обслуговування.
- (90) Миколаївська міська рада у зазначеному вище листі також повідомила, що на підставі колективного звернення спільно з представниками департаменту житлово-комунального господарства Миколаївської міської ради, МКП «Миколаївводоканал», управління комунального майна Миколаївської міської ради, 24.09.2024, відповідно до вимог Порядку передачі (прийняття) у комунальну власність розподільних мереж водопостачання та/або водовідведення на баланс МКП «Миколаївводоканал», затвердженого рішенням Миколаївської міської ради від 19.12.2023 № 1783 «Про затвердження Порядку передачі (прийняття) у комунальну власність розподільних мереж водопостачання та/або водовідведення на баланс МКП «Миколаївводоканал», проведено комісійне обстеження

водопровідної мережі по вулиці 12 Поздовжня від вулиці Космонавтів до вулиці Новозаводської. Після складання акту обстеження, проведення оцінки вартості мережі адміністрація району із узагальненою інформацією та пакетом документів звернеться до управління комунального майна Миколаївської міської ради щодо передачі мереж, від яких відмовився власник, у комунальну власність.

- (91) Порядок користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення населених пунктів України визначено Правилами користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190 «Про затвердження Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України» (далі – Правила № 190).
- (92) Пунктом 2 розділу I Правил № 190 передбачено, що ці Правила є обов'язковими для всіх споживачів, які отримують послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, та суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність у сфері централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення та мають у власності, господарському віданні або оперативному управлінні об'єкти, системи централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, і з якими суб'єктом господарювання укладено договір на отримання послуг з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення, замовників послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.
- (93) Відповідно до пункту 3 розділу I Правил № 190 договірні відносини між виконавцем послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення та споживачем здійснюються виключно на договірних засадах відповідно до Законів України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», «Про житлово-комунальні послуги» та «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання».
- (94) Згідно з підпунктом 2 пункту 28 договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення від 06.06.2023 № ЦВ/150/23 (далі - Договір) Споживач (у даному випадку - Заявник) зобов'язаний утримувати в належному технічному і санітарному стані водопровідні мережі та обладнання.
- (95) Відповідно до підпункту 9 пункту 30 Договору Виконавець (у даному випадку – МКП «Миколаївводоканал») зобов'язаний вживати заходів до ліквідації аварій, усунення порушень якості послуг, що сталися з вини Виконавця на об'єктах, що забезпечують надання послуг та перебувають у його власності/користуванні, у строк, встановлений Договором, але не більше семи діб.
- (96) Згідно з підпунктом 12 пункту 30 Договору Виконавець зобов'язаний своєчасно та за власний рахунок проводити роботи з усунення виявлених неполадок, пов'язаних з наданням послуг, що сталися з його вини.
- (97) Згідно з пунктами 1, 2 розділу II Правил № 190 виконавець послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення обслуговує вуличні, квартальні та дворівні мережі водопостачання та водовідведення, споруди і обладнання, а також технологічні прилади й пристрої на них, які перебувають у нього на балансі або на які є відповідний договір на обслуговування зі споживачем.
- (98) Мережі водопостачання та водовідведення споживача експлуатуються та обслуговуються споживачем. Обслуговування мереж споживача може здійснюватися виконавцем послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення на умовах окремого договору.
- (99) Відповідно до пункту 6 розділу XI Правил № 190 ліквідація пошкоджень виконується власником пошкодженого елемента системи централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення. У разі бездіяльності особи, яка користується мережею,

виконавець послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення має право виконати ліквідацію виявлених пошкоджень з подальшим відшкодуванням вартості робіт власником мереж.

- (100) Таким чином, аналіз встановлених під час розгляду Заяви фактичних обставин свідчить, що відключення водопостачання, в тому числі за адресою Заявника, проведено МКП «Миколаївводоканал» у зв'язку із виникненням аварійної ситуації - витоку на водопровідній мережі в районі вулиці 12 Поздовжня, 51. Заявник приєднаний до водомережі по вулиці Китобоїв, яка, в свою чергу, приєднана до водомережі по вулиці 12 Поздовжня.
- (101) Водопровідна мережа по вулиці 12 Поздовжня від вулиці Космонавтів до вулиці Новозаводської не перебуває на балансі МКП «Миколаївводоканал», а знаходиться в спільній власності юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, про які зазначено вище.
- (102) Відповідно до вимог діючого законодавства мережі водопостачання та водовідведення споживача експлуатуються та обслуговуються споживачем. Ліквідація пошкоджень виконується власником пошкодженого елемента системи централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення.

7. Висновки адміністративної колегії

- (103) Відтак, за результатами розгляду Заяви вбачається, що МКП «Миколаївводоканал» має ознаки такого, що протягом 2023 року та січня-вересня 2024 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах міста Миколаєва, де розташовані діючі водопровідно-каналізаційні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) МКП «Миколаївводоканал», з часткою 100 %, оскільки МКП «Миколаївводоканал» не мало жодного конкурента на цьому ринку.
- (104) Факт займання суб'єктом господарювання монопольного становища на ринку (в тому числі наявності ознак такого становища) не є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції. Порушенням конкуренційного законодавства є зловживання цим становищем.
- (105) Водночас, за результатами розгляду Заяви не виявлено в діях МКП «Миколаївводоканал», наведених у Заяві, ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на зазначеному вище ринку.
- (106) Процедура розгляду, зокрема, заяв про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, у тому числі про захист від недобросовісної конкуренції, визначена Порядком розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженим розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5 (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (далі - Порядок).
- (107) Згідно з абзацом першим пункту 6 розділу VI Порядку у разі невиявлення ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції державний уповноважений, голова територіального відділення вмотивовано відмовляють у розгляді справи, про що орган Комітету видає відповідне вмотивоване розпорядження, яке протягом трьох робочих днів із дня його прийняття надсилається заявнику засобами поштового зв'язку або в електронній формі засобами інформаційно-комунікаційних систем.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 7, 12, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 36 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482,

пунктами 6, 9 розділу IV Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (із змінами), адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

відмовити в розгляді справи за заявою товариства з додатковою відповідальністю «Миколаївське спеціалізоване управління № 28» (ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація з обмеженим доступом»; місцезнаходження: «Інформація з обмеженим доступом») без дати та номера (вх. № 65-01/27-АМ від 12.08.2024) про порушення міським комунальним підприємством «Миколаївводоканал» законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Голова Колегії

Андрій БОРИСЕНКО